

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

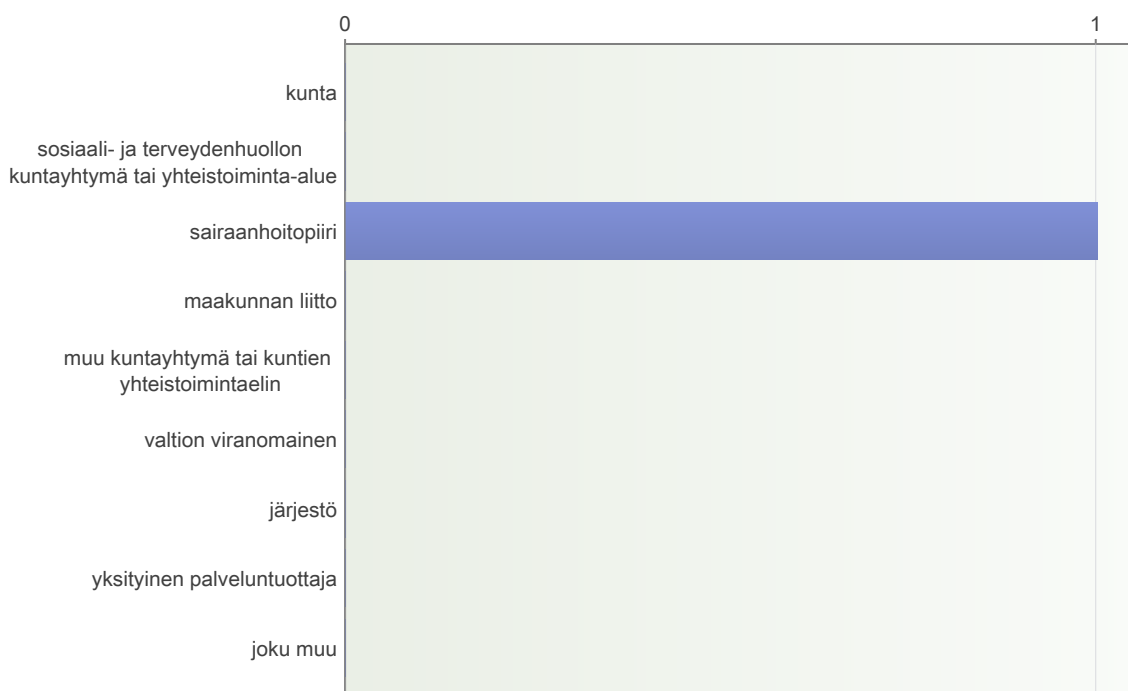
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	hallintopäällikkö Seija Saarelainen	sairaanhoitopiirin johtaja Juha Kinnunen, 014-269 1670	13.12.2017	Sairaanhoitopiirin hallitus

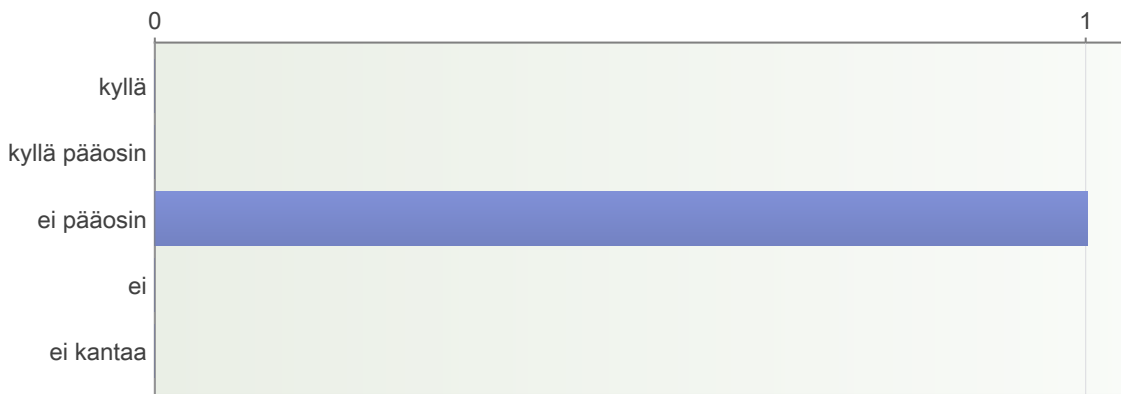
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Ei vastauksia.

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kanta vaihtoehtojen b ja c välissä. Asiakkaan vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihinsa sotekeskuksissa paranevat. Erikoissairaanhoidon osalta asiakasseteli voi johtaa epätarkoituksenmukaisiin tilanteisiin.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Ei vastauksia.

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. kohta 2.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

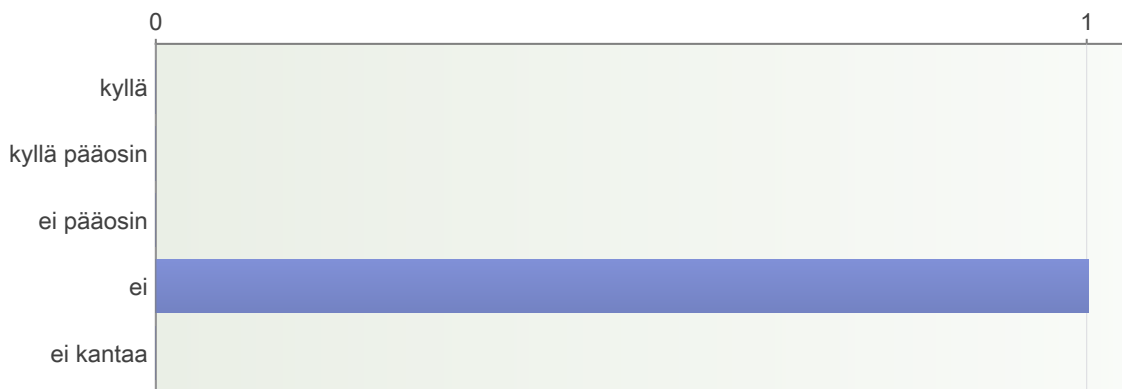
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laaja-alaisten sosiaalipalvelujen poisjäänti sotekeskuksista ei edesauta integraation toteutumista.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

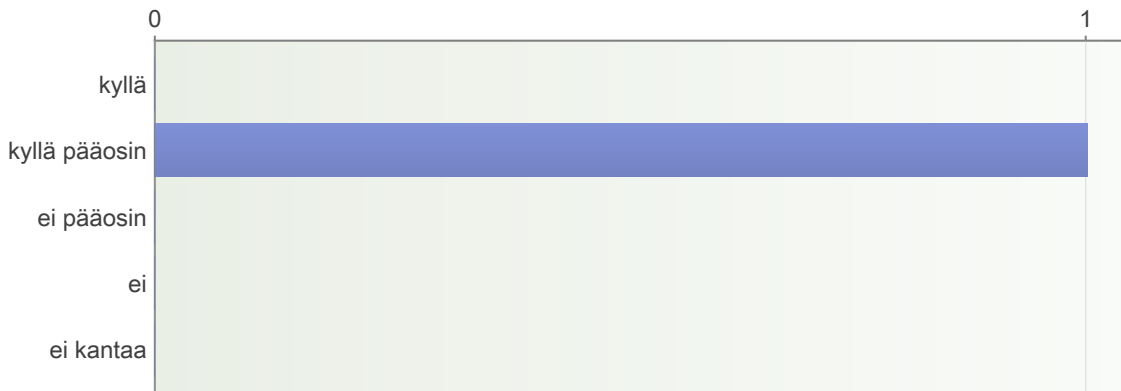
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ongelmaksi tulee, että hoitoketjut pirstaloituvat eikä synny aitoa integraatiota.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

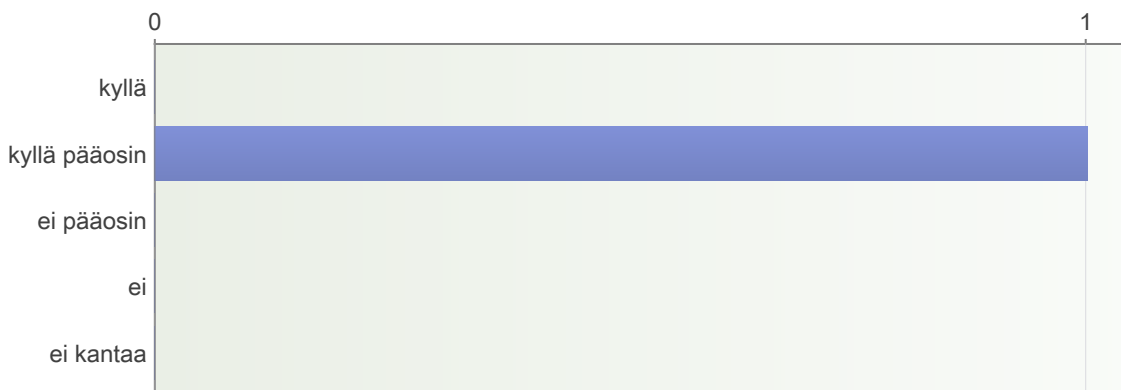
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestämisvastuu ja järjestäjän rooli on vahvistunut aiempiin esityksiin verrattuna. Erikoissairaanhoidon osalta ohjausmahdollisuus on olemassa.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

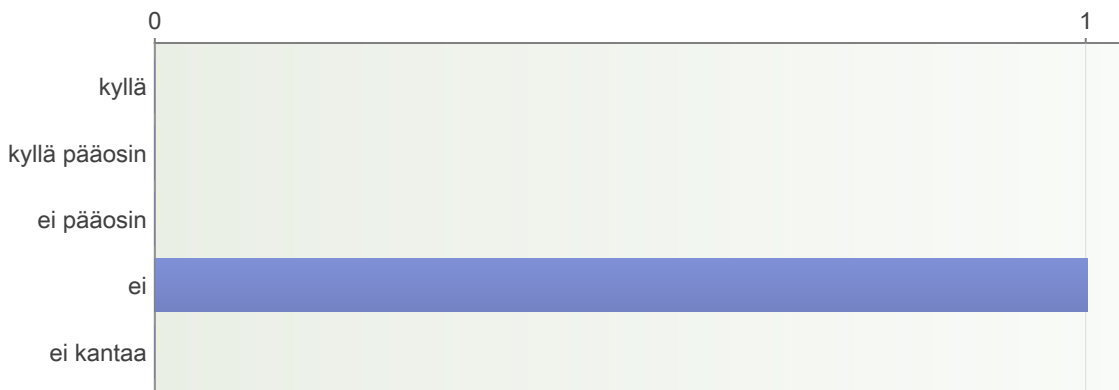

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

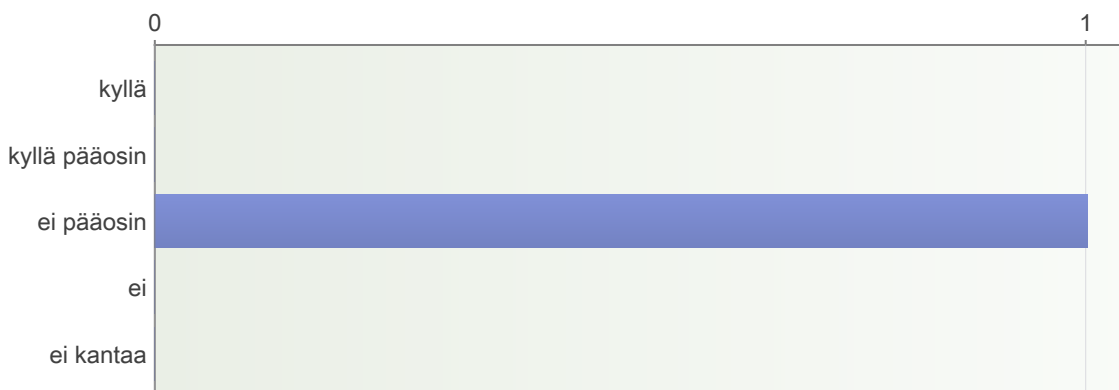

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

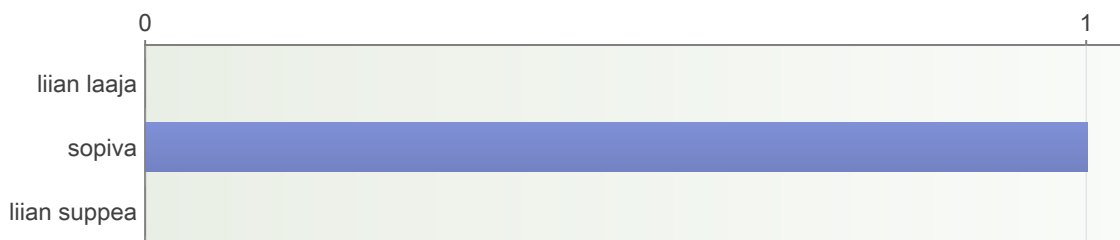

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

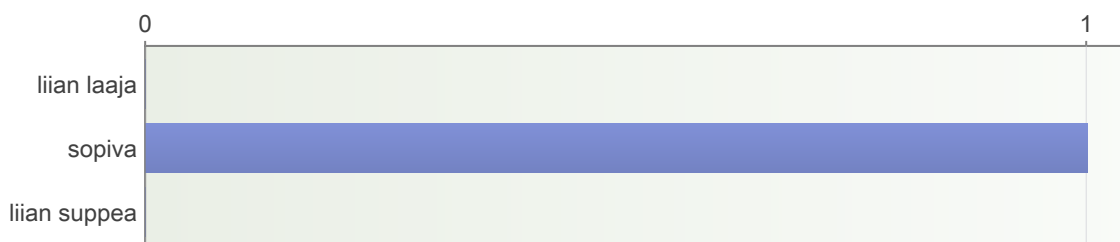

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

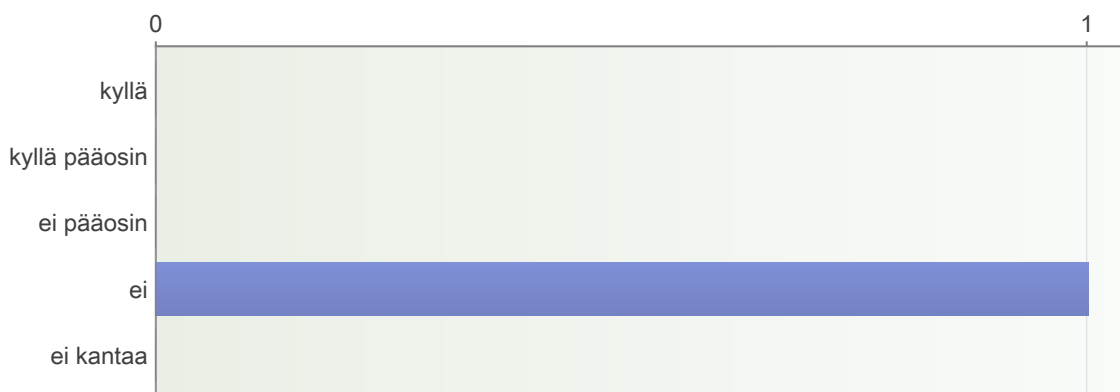

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

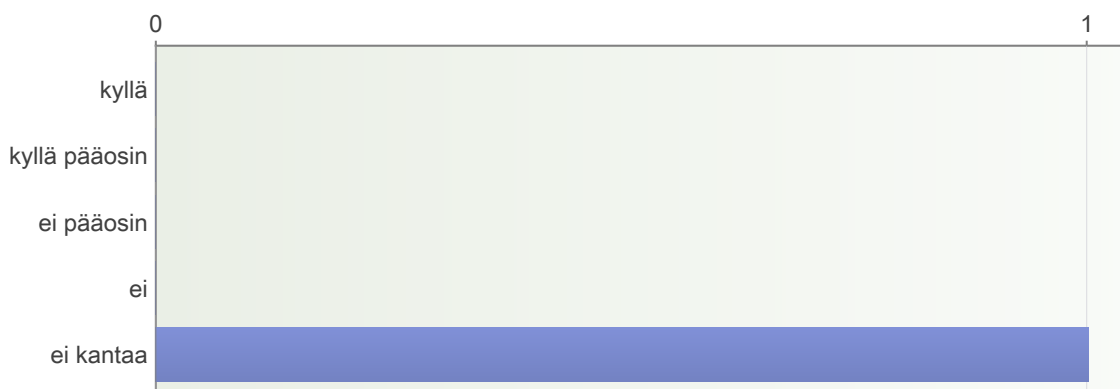
26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä mainitut erikoissairaanhoidon erikoisalajat ovat sinänsä loogisia, mutta kategorisina velvoitteina ne voivat heikentää liikelaitoksen mahdollisuutta järjestää erikoissairaanhoidon päivystys. Maakunnan tulee voida arvioida konsultaatio- ja avovastaanottopalvelujen kokonaisuus itsenäisesti ilman laissa määritettyjä erikoissalarajauksia. Tavoitteena tulee olla sujuvat konsultaatiokäytännöt.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

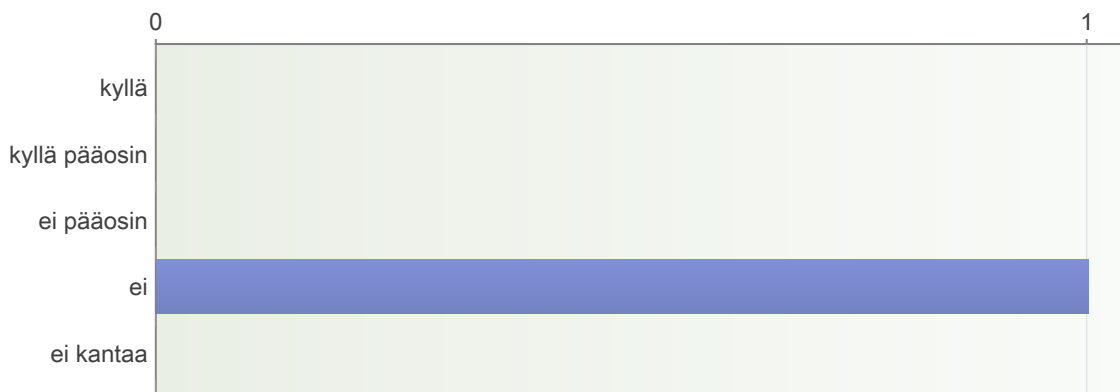

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

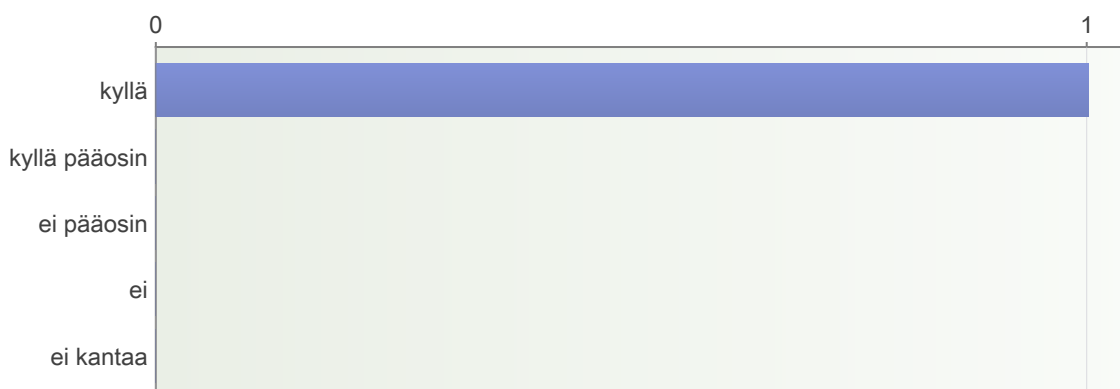

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

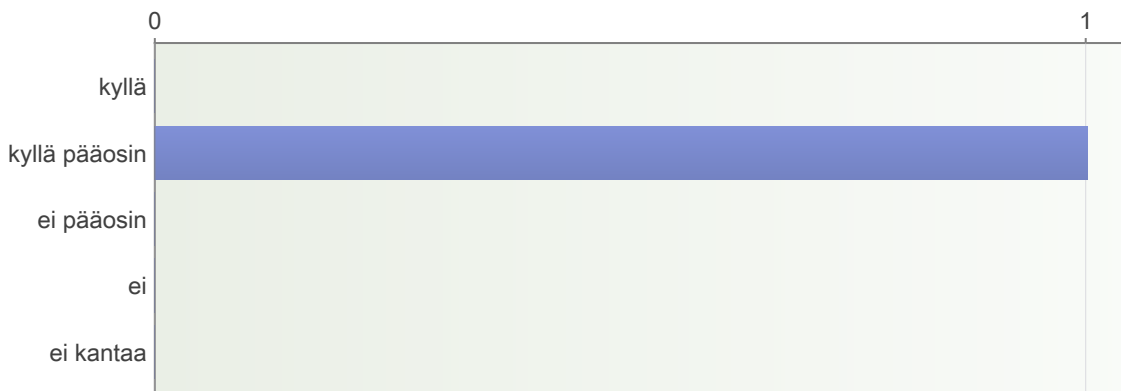

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

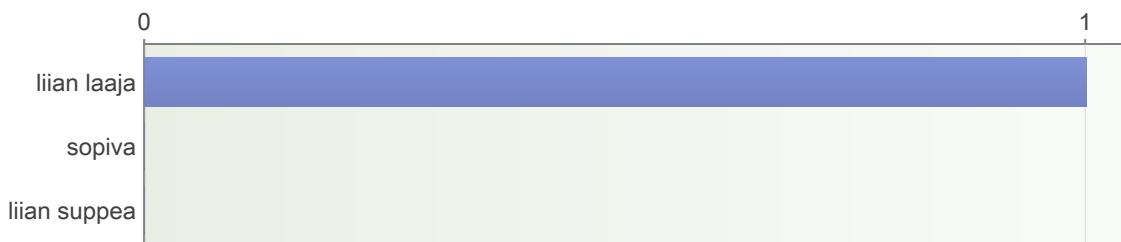

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

36. Vapaamuotoiset huomiot.

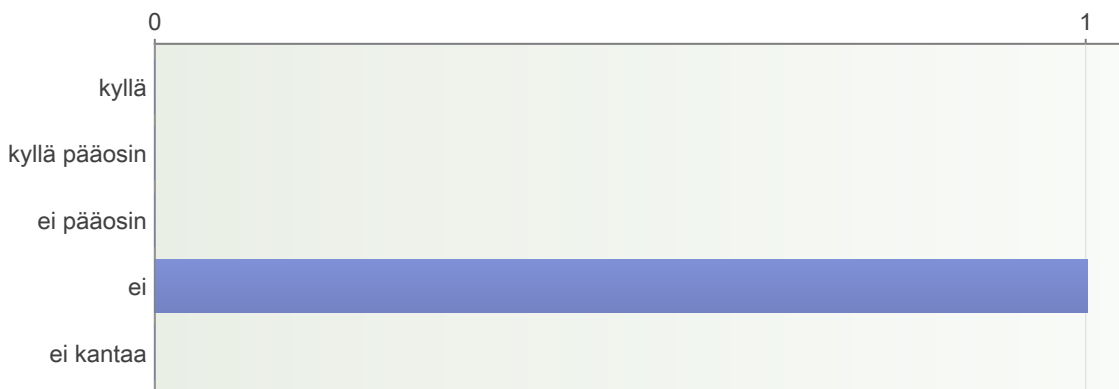
Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien liikkumavaran määrittely ei ole yksiselitteinen ja tekstin muotoilu sisältää tulkinnanmahdollisuuksia. Se, että maakunta määrittää asiakassetelin yksityiskohtaisen sisällön, tulee todeta lakitekstissä (nyt asia on todettu yksityiskohtaisissa perusteluissa). Maakunnalla tulisi olla oikeus päättää niistä palveluista, joissa se käyttää asiakasseteliä tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla. Lähtökohtana tulee olla hoidon ja hoivan tarpeen mukaan yhdenvertaisen palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen. Maakunnan mahdollisuus rajata asiakassetelin käyttöä on hyvin rajallinen, koska potilas voi valita toisen liikelaitoksen, jossa asiakasseteli on käytössä.

Leikkaustoiminta ja lääkäreiden vastaanotto toiminta tulee poistaa asiakassetelin piiristä. Jos asiakasseteliä on mahdollista käyttää lähes kaikkeen kiireettömään leikkaustoimintaan, se johtaisi erittäin todennäköisesti erikoislääkäreiden sijoittumiseen yksityiselle sektorille, millä voi paikallisesti ja alueellisesti olla tasapainoisen palvelujärjestelmän ylläpitämiseksi enemmän kielteisiä kuin myönteisiä vaikutuksia.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

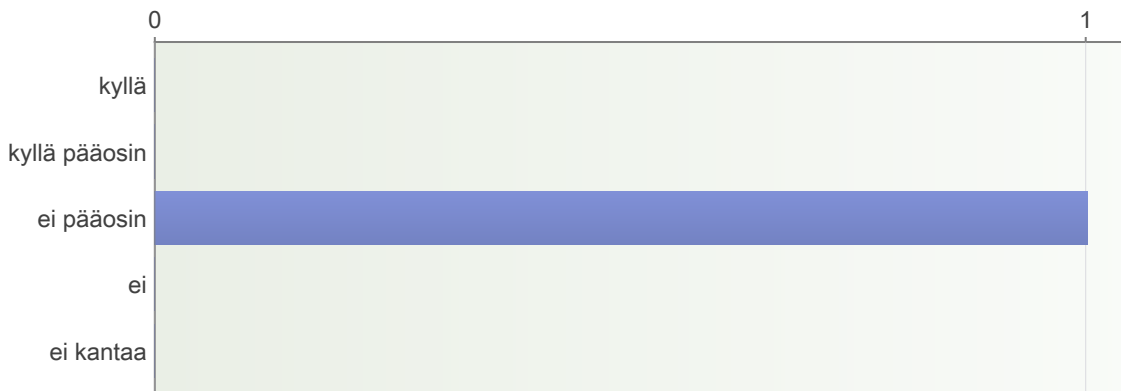
- Vaarana on, että erikoissairaanhoidon kokonaisuus hajoaa. Myös julkisen sektorin henkilöstön riittämättömyyden uhka on olemassa. Kuitenkin esityksen yleisperusteluissa (s. 5-6) korostetaan palvelujen yhdenvertaista saatavuutta ja riittävää saavutettavuutta nimenomaisesti siksi, että maakunnan liikelaitos voi aina viime kädessä tuottaa väestön tarvitsemat lakisääteiset sosiaali- ja terveystalvet. Lisäksi velvoite antaa asiakasseteli erikoissairaanhoidon palveluissa nyt esitetystä laajuudesta voi johtaa siihen, että maakunnassa ylläpidetään kahta rinnakkaista palvelujen tuotantojärjestelmää. Niukkojen voimavarojen ohjattavuus todennäköisesti heikkenee ja johtaa siihen, että hyväosaisimpien väestöryhmien (tilastollisesti siis terveimpien) vallinnan mahdollisuudet paranevat myös erikoissairaanhoidossa ja paljon palveluja käyttävien mahdollisuudet jopa heikkenevät.

Jos maakunnan liikelaitoksella ei ole riittävästi henkilöstöä palvelujen tuottamiseen, seurauksena on, että järjestelmästä tulee kokonaisuutena selvästi nykyistä kalliimpi.

Ympäri vuorokautisen päivityksen häiriötön toteutuminen sekä erikoislääkärikoulutuksen vaatiman osaamistason turvaaminen on todettava suoraan lakitekstissä. Erikoislääkäreiden siirtyminen yksityiselle sektorille vaarantaa päivityksen ylläpidon.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

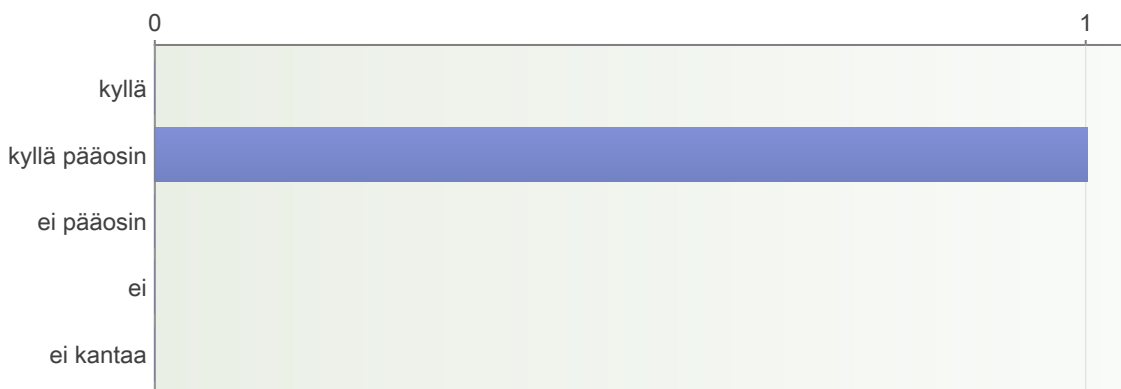

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

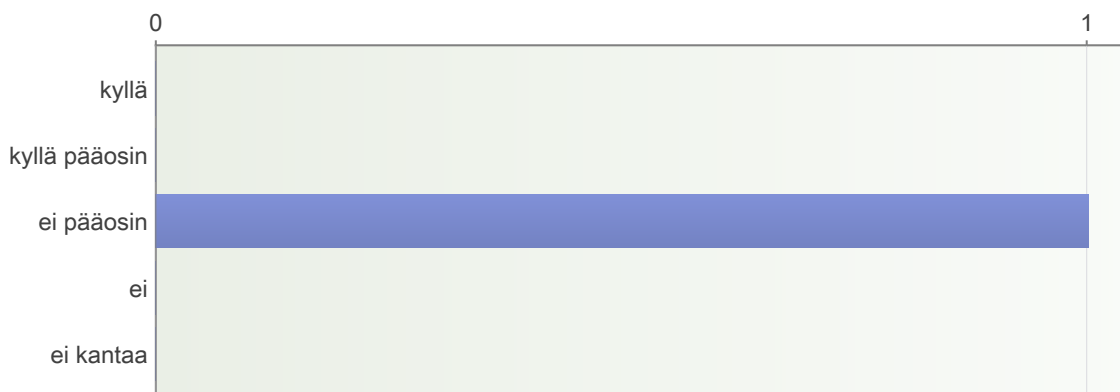

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

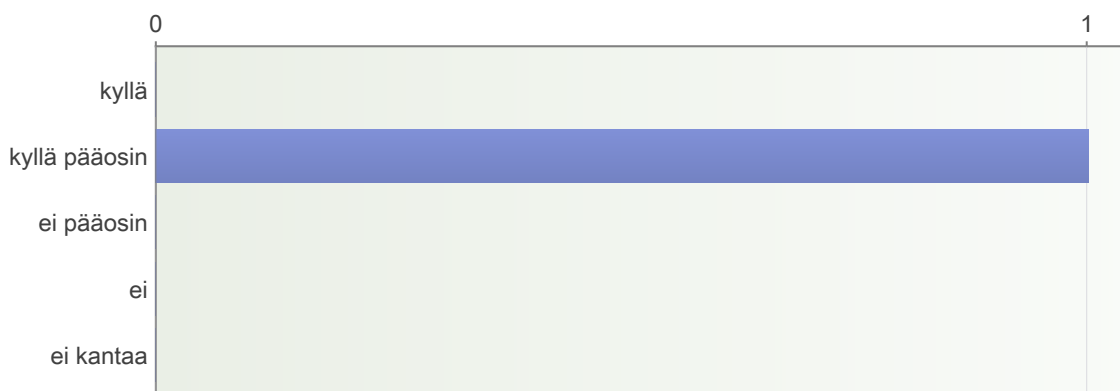

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

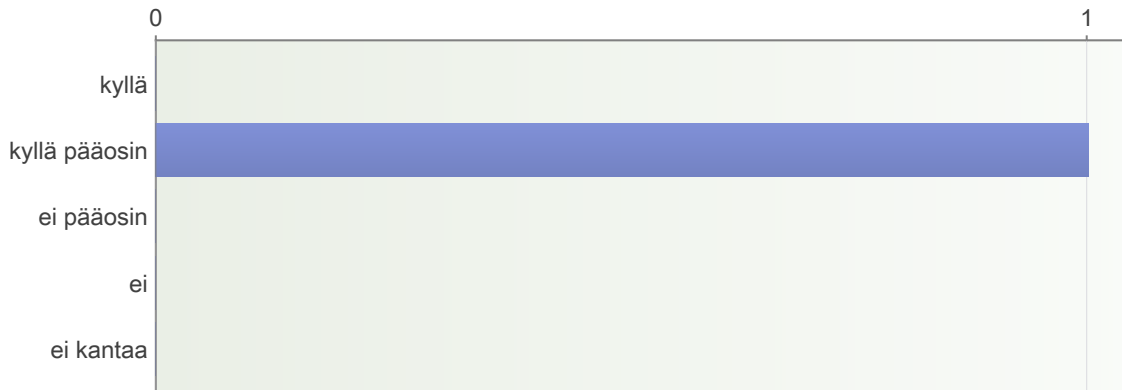

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

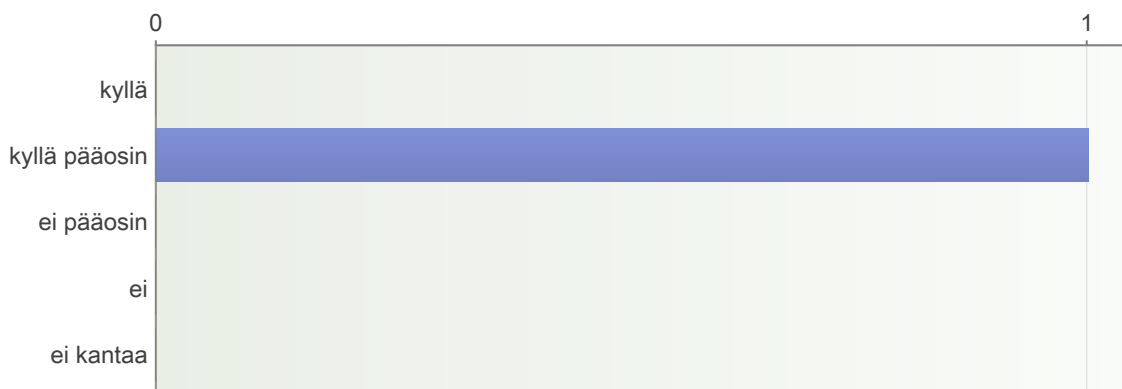

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

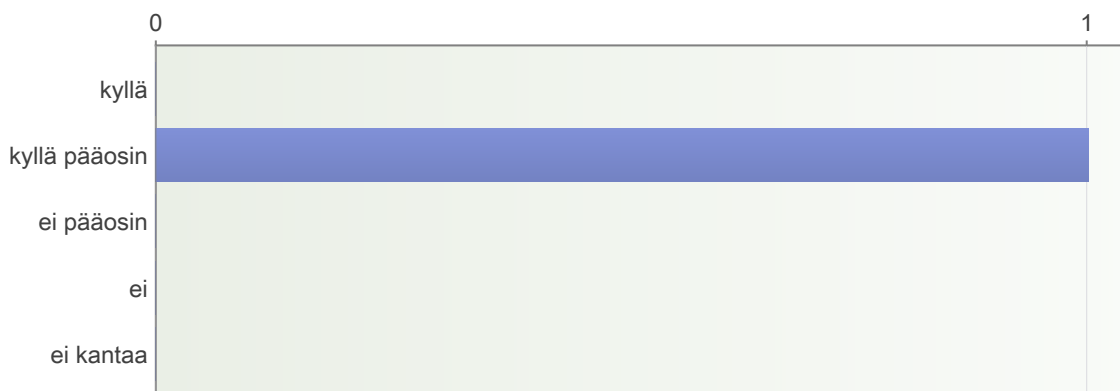
50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kun palveluntuottaja vastaanottaa asiakassetelin tai henkilökohtaisen budjetin saaneen asiakkaan, palveluntuottajan on ilmoitettava lakiesityksen 49 §:n mukaisesti maakunnan liikelaitokselle sitoutuvansa palvelun tuottamista koskeviin ehtoihin ja palvelun tuottamiseen asiakassuunnitelman tai päätöksen mukaisesti. Asiakassetelipalveluntuottajalla sekä henkilökohtaisen budjetin palveluntuottajilla näyttäisi olevan mahdollisuus valita asiakkaansa kieltäytymällä sitoutumasta asiakkaaksi/potilaaksi pyrkivän henkilön hoidosta. Tämä voi johtaa vaikeimman asiakassegmentin jäämiseen maakunnan oman tuotannon asiakkaaksi. mistä aiheutuu maakunnalle ongelmia hinnoittelun suhteen.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

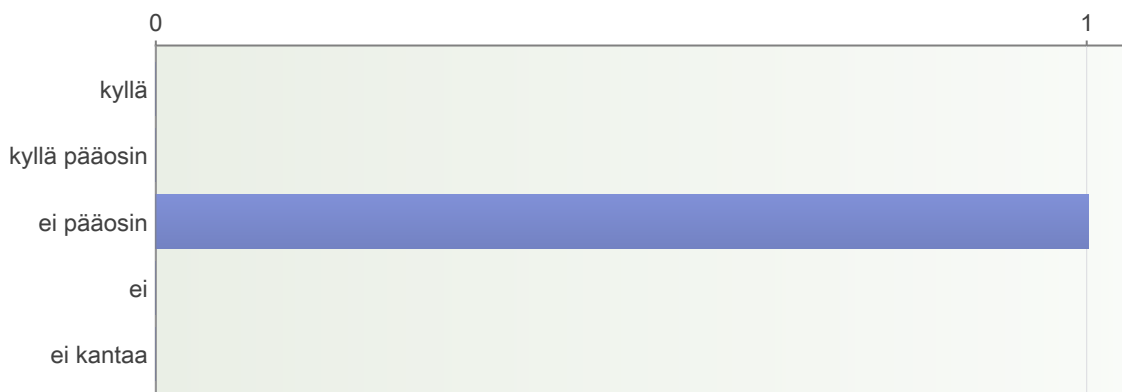

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

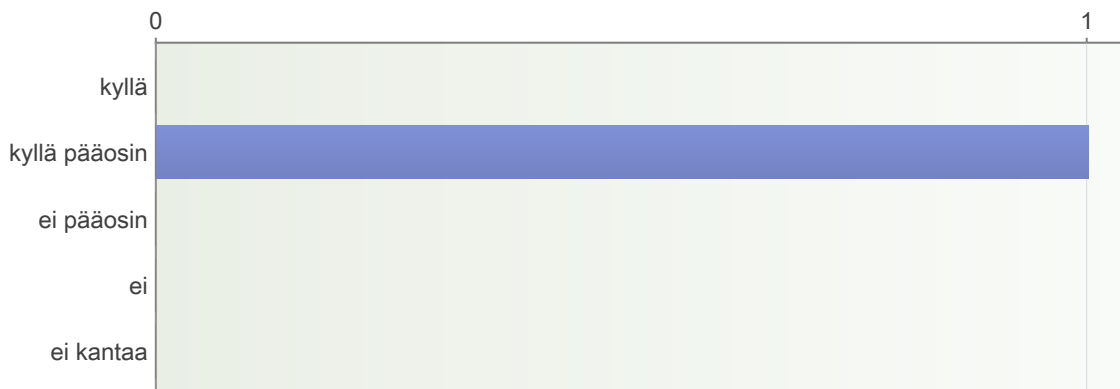
Vastaajien määrä: 1

- Yksityisellä ja julkisella tuottajalla tulee olla yhtenäiset velvoitteet.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

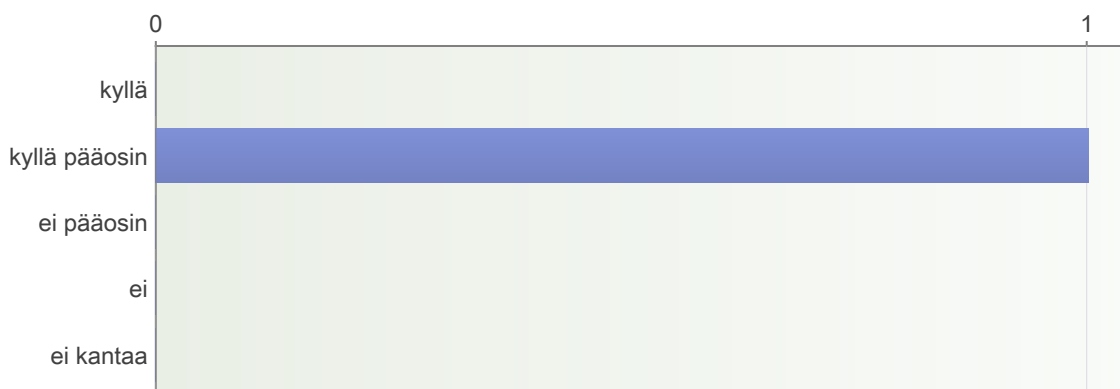
58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On hyvä, että kriteerit ovat yhtenäiset.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

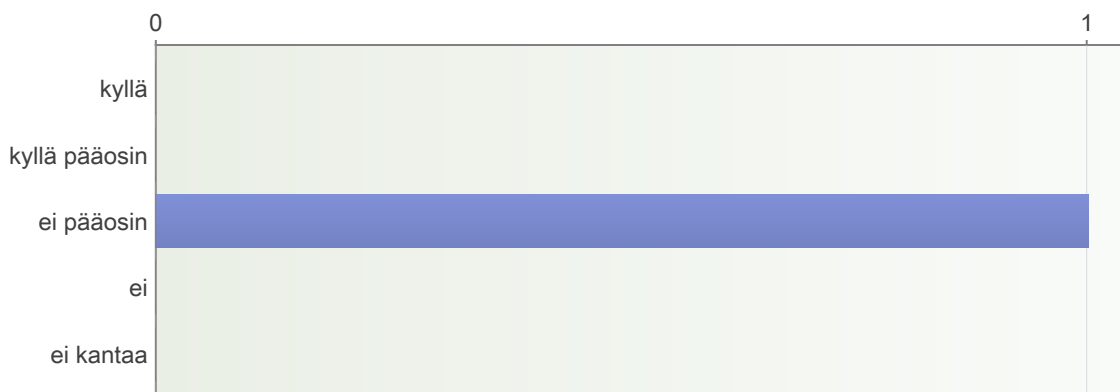

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

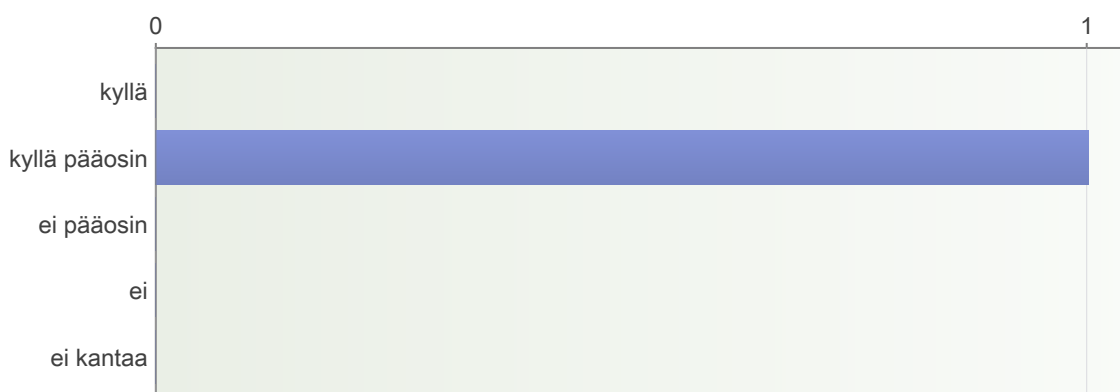

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

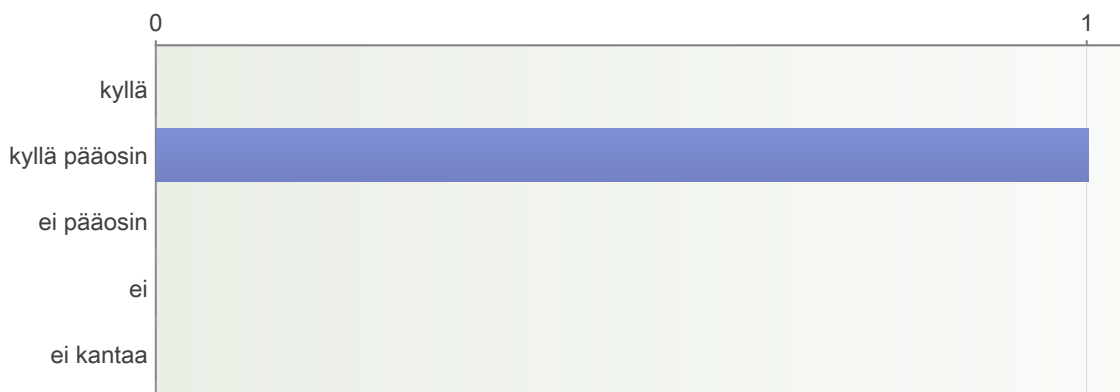

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

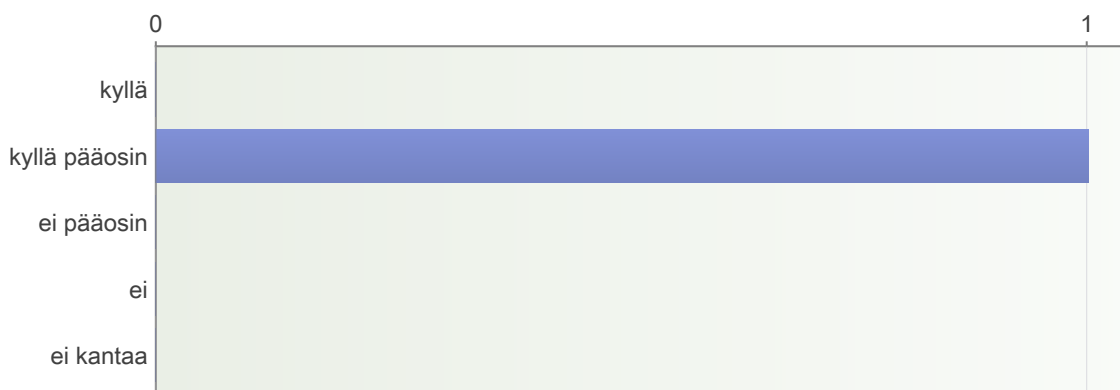

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

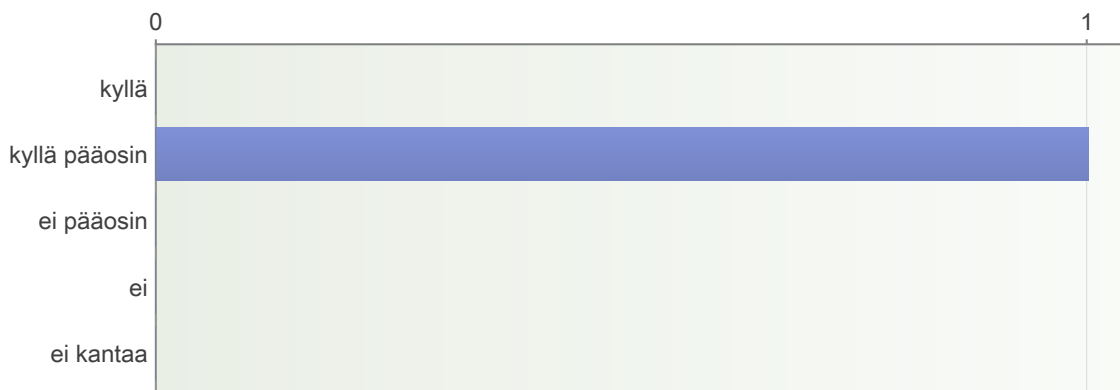

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

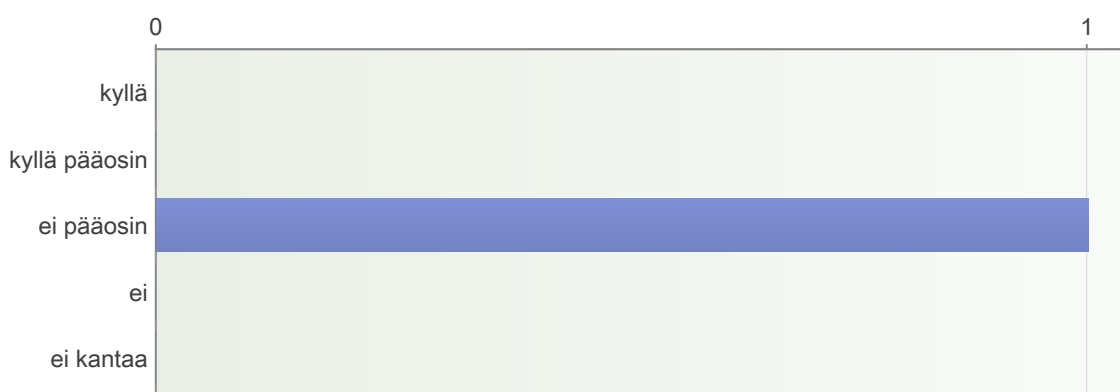

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

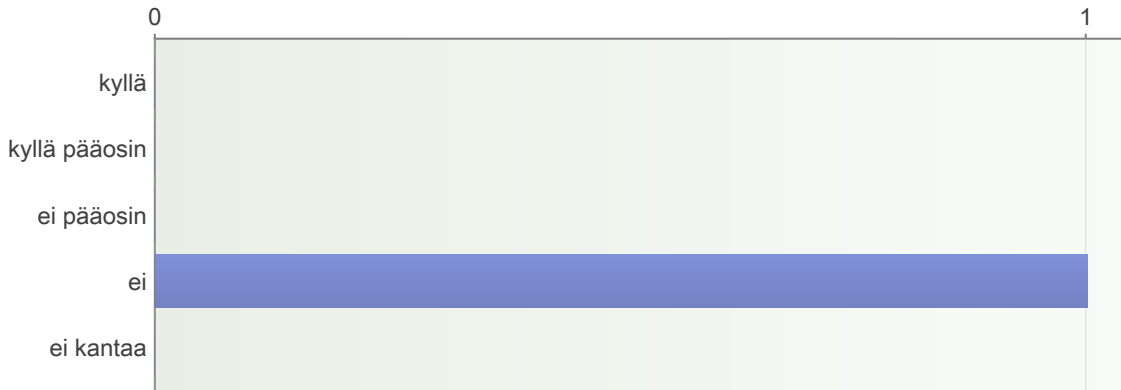
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mikroyrittäjien toiminnassa ict-järjestelmien investoinnit ja niiden käyttö voivat muodostua kannattavan liiketoiminnan esteiksi.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Erikoissairaanhoidon asema liikelaitoksena on turvattu. Uhkana on asiakassetelin toimeenpanon laajuus. Ks. kohta 11b.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Potilaan hoidon turvaamiseksi tarvitaan toimiva verkosto tukipalveluja, jotka mahdollistavat varsinaisen hoitotoimenpiteen. Tällaisiksi on tunnistettu mm. laitoshuolto, ruokahuolto, pesulapalvelut, lääkintälaittehuolto, välinehuolto ja lääkehuolto. Keski-Suomen sairaanhoitopiiri tuottaa nämä palvelut nyt joko omana toimintanaan tai yhtiöiden kautta. Näitä palveluja tarvitsevat jatkossa kaikki palveluntuottajat. Palveluketjun laadun ja kustannusten hallinnan kannalta olisi tärkeätä, että maakunnan liikelaitoksen tai yhtiöiden tuottamia diagnostisia palveluita (laboratorio, röntgen) voitaisiin hankintalain rajoittamatta myydä (samoin ehdoin) myös maakunnan hyväksymille yksityisille palveluntuottajille. Samoin esimerkiksi maakuntien omistukseen tulevien pesulayhtiöiden palveluita pitäisi pystyä tarjoamaan markkinoille laajemmin kuin nykyinen hankintalainsäädäntö sallii. Oikeus näiden palvelujen tarjoamiseen tulisi kirjata lakiin, jolloin niihin ei sovellettaisi hankintalakia. Toinen vaihtoehto on muuttaa hankintalakia siten, että markkinoille myynti voisi olla EU:n hankintadirektiivin mukainen 20 %.
- Maakuntien yhteistä yhteistyöalueittain toteutettavaa kehittämistyötä sekä mm. tukipalvelujen yhteistä organisoimista tulee tukea mahdollistamalla lainsäädännöllä kahden tai useamman maakunnan yhteisesti omistamat liikelaitokset.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.